

Catula's thuis lag in het noorden van Italia dat nog steeds het dichte Galia werd genoemd, meer dan honderd jaar na verovering door en inlijving bij het rijk. De andere officieren lieten hem dit niet vergeten! "Onze Galliër," lachten en sneerden ze. Catula balde zijn vuisten en vervloekte zijn voorvaderen die zich juist daar hadden gesetteld.

Verzonken in zijn donkere gedachten liep de misnoegde centurion door het legerkamp waar haast zesduizend legionairs en hulptroepen gelegerd waren. Met een precisie die er met elke generatie werd ingeramd, wist elk van hen waar hij moest zijn, wat hij diende te doen en waar zijn eenheid was. Geen andere krijgsmacht kon zo snel reageren op gevaar, zich zo efficiënt voorbereiden en leveren wat onmogelijk werd geacht, en toch hing de bui van nederlaag over het kamp.

De keizer had de voorbereidingen voor de laatste campagne over de Rijn in Germania geannuleerd. Daarmee kwam een definitief einde aan alle dromen die nog gekoesterd werden om de nederlaag daar weg te spoelen met een glorieuze overwinning en rechtschappen wraak voor hun gesneuvelde kameraden. Menig legionair voelde het als een falen dat ze de keizer niet ervan konden overtuigen dat ze het aankonden en geen angst koesterden voor de Germanen of hun dichte wouden. De werken die ze nu uitvoerden, bevestigden dat alleen maar: geen nieuwe provincies meer voor het rijk, geen glorie voor legionairs of hun centurions.

De moraal was ontoelaatbaar laag. Die ochtend nog had Catula moeten ingrijpen bij een ruzie tussen een aantal soldaten van twee verschillende cohorten legionairs die dreigde uit de hand te lopen. Enkel dreiging met kruisiging had de heethoofden bekoeld. Hij was zo in gedachten verzonken, dat Catula haast tegen de boodschapper liep toen hij vlak voor hem stopte en salueerde. Beschaamd en nijdig dat hij zo verrast werd, groette hij korzelig terug.

“Ave centurion,” zei de bode plechtig. “U wordt verwacht in de commandotent, uw aanwezigheid is dringend gevraagd!”

Catula nam het nieuws verbaasd op en moest een grijns onderdrukken. Wie weet, wierp vrouwe Fortuna hem alsnog iets in de schoot.

In het hart van het kamp bevond zich de commandotent. Catula snapte niet waarom de generaal niet als eerste een stenen woning voor zichzelf liet neerplanten, maar voorrang gaf aan de mannen. Telde rang dan niet meer? Hij haalde de schouders op, iedereen wist dat de generaal een sentimenteel figuur was.

Twee legionairs aan de tentingang hielden hem tegen. Geïrriteerd stak Catula zijn duim uit naar de bode die bevestigde dat de generaal hen verwachtte, de legionairs stapten opzij en lieten hem de tent in gaan.

“Ah, kijk, we hadden het net over jou, beste Catula.” De hoop die Catula had gekoesterd over goed fortuin vervloog onmiddellijk. Er stonden een tiental tribunes en centurions in de tent rondom een tafel gegroepeerd. Duidelijk was dit een generale staf en kreeg hij vast weer een taakje dat niemand wou.

“Ave generaal, ik ben gekomen zodra uw bode mij gevonden had.”

De generaal wuifde de formaliteiten weg: “Ik ben de princeps niet dus laat dat maar varen. Kom nu, jouw mede-officieren hebben jou aanbevolen voor een belangrijke taak.”

Achterdochtig keek Catula naar de andere officieren, van wie enkelen grijnsden maar erop lettend dat de generaal het niet zag.

“Hoe kan ik Rome en u van dienst zijn?” zei hij met geforceerde kalmte.

Op de tafel lag een kaart uitgespreid met daarop de Rijn aangeduid en, zover Catula kon zien, de belangrijkste legerplaatsen langs de grote rivier.

“De princeps heeft bevolen deze grens te bewaken en de barbaren aan hun kant van de rivier te houden,” legde de generaal geduldig uit. Zijn mede-officieren knikten. Catula niet, de keuze stak hem nog steeds.

“Maar zoals je ziet, zijn onze forten te verspreid. Goed, er zal geen leger ongezien langs komen, maar kleine groepjes Germanen kunnen dat zonder problemen wel, en daar gaan we iets aan doen!”

Catula verwachtte elk ogenblik een aanvulling in de trend van: ‘En we hebben iemand nodig die het hout hakken of het bakken van stenen overziet’ of iets dergelijks, zo’n typische taak waar ze hem steevast mee opzadelden.

“Daarom heb ik besloten om hier, in het verre noorden van de grensstreek, kleinere forten die de gaten moeten dichten, te herbe-mannen.” Tegen beter weten in begon Catula weer hoop te koesteren, zou hij een eigen grenspost krijgen? Het zou niet veel voorstellen, dat wist hij ook wel maar toch ... Maar wacht eens, waarom hadden ze hem aanbevolen?

De generaal wees naar een markering op de kaart: “Dit is waar jouw fort zich bevindt, centurion Catula. Het is al een tijdje niet meer gebruikt, maar met wat werk is het in mum van tijd weer waardig voor Rome.”

Achterdochtig bestudeerde hij de kaart. “Dat is in Batavengebied, generaal?”

“Inderdaad centurion, u heeft duidelijk goed opgelet en de lokale stammen en volkeren wat leren kennen.” Dat had Catula inderdaad. Daarom wist hij dat de Bataven Romeinsgezind waren. Waarom wilde niemand anders deze benoeming?

“Ik dank u voor uw vertrouwen, generaal!” Hij salueerde kordaat en gemeend.